

have da sagt, at skjøndt denne Jord altid havde været undergivet Bortfæstning, skulde den dog betragtes som Hovedgaardsjord, og derfor, lige Domstolene videre, kunne Fæstere og Leiere af saadan Jord ikke blive betragtede som arkomstberettigede til Selveiendom. Der er saaledes for ikke lang Tid siden i den kgl. Landsoversamt Hof- og Stadsret paadømt en Sag mellem en Fæster under Sorø Academies Gods og Kultusministeriet, som gik ud paa, at denne Fæster vel besad matriculeret Jord og havde Fæstebrev derpaa fra Kultusministeriet, men, sagde Retten, han kunde dog ikke blive Eier efter den første Selveiendomslov, fordi den matriculerede Jord, han havde i Fæste, engang skulde have været givet i Bytte for noget Hovedgaardsjord. I samme Stilling som Fæstere, der førte denne Sag, ere ogsaa 7 eller 8 andre Fæstere, under Sorø Academies Gods, specielt under Nordruplunds Gods, og disse Fæstere kunne saaledes ikke komme til at blive Selveiere efter Loven af 1852. Et lignende Tilfælde har tilbraget sig paa Statens Bøndergods; der blev vel ikke ført nogen Proces derom, men man ser af Loven af 27de Januar 1852 om Domaneieendommenes Afhændelse, at den daværende Finantsminister bragte Sagen tilrette paa den Maade, at han foreslog at sælge disse bortfæstede Eiendomme paa Hovedgaardstaxt ved offentlig Auktion, og en saadan Lov blev vedtagen af Rigsdagen og stadfæstet af Kongen. Jeg holder mig forvisset om, at der paa Ballø Stifts, Bømmetofte og Gisselsfeldt Klosters Godser vil findes saadan Jord, som er matriculeret som Bønderjord og har været Ojenstand for Bortfæstning, men om hvilken det vil kunne oplyses, at der har fundet Magelæg deraf Sted mod Hovedgaardens Jord, og jeg skulde derfor ønske, at de ærede Forslagsstillere nærmere ville tage under Overvejelse, om ikke den Fortolkning, der er givet af Ordet Bøndergods, kunde føre derhen, at man trængte til en tydeligere Udtalelse derom i Forslaget. Endvidere skal jeg henstille til de ærede Forslagsstillere, om det, hvis de ansee det for ret at medtage al matriculeret og bortfæstet Jord under deres Forslag, da ikke kunde være passende at udfylde den aabne Plads, der fremkommer, naar

Herkulsholm gaaer bort, ved der at indsætte de Eiendomme under Nordruplunds Gods, som endnu ikke ere blevne Selveiendom. — Der er en Bestemmelse i Lovforslagets § 8, som ogsaa kommer igjen i de følgende Paragrapher, og som ikke er mig aldeles klar, men maaskee det er, fordi jeg ikke er inde i det Maskineri, der styrer disse Stiftelser; det er den, hvor der tales om Stiftsøvrigheden og om, at den skal udmelde det ene Medlem af Taxationskommissionen, og at dersom nogen af Stiftelserne hører under en særegen Overbestyrelse, det da er denne, der skal udnævne dette Medlem. Jeg veed imidlertid ikke rettere, end at der er en Overbestyrelse for alle 3 Stiftelser, i alt Fald er der vistnok for dem alle en Bestyrelse, der staaer imellem den locale Bestyrelse og Regjeringen, og derfor er jeg ikke vis paa, om det er nysigtigt, naar der tales om Stiftsøvrighed i denne Sammensætning. Dernæst er der § 9, som efter min Mening trænger til en nærmere Forhandling. I § 9 foreslaaes nemlig en Overtaxationskommission, naar Taxationskommissionen ikke kan blive enig. Det er nemlig Forslagets Tanke, at naar Taxationskommissionen ikke er enig, saa skulle Parterne underrettes om Uenigheden, og saa skal det staae dem frit for at faae en Overtaxationskommission, bestaaende af det dobbelte Antal Medlemmer. Dette er en ny Fremgangsmaade, som ikke har været kjendt i de tidligere Selveiendomslove, og jeg for mit Vedkommende tvivler paa, at den er rigtig. Dersom Forslagsstillerne havde overladt Overtaxationskommissionen en endelig afgjørende Stemme, saa havde det vistnok været rigtigt, at der kom en saadan, eller saa kunde det i alt Fald have været passabelt, men Forslagsstillerne lige jo selv i Slutningen af § 9, at i Tilfælde af Stemmelighed indstilles Sagen til Indenrigsministerens Afgjørelse. Efter den Erfaring, jeg har om saadanne Commissioner, er det meest et Skjøn, hvorpaa Afgjørelsen kommer an; det Skjøn, som Underkommissionen afgiver, er muligviis mere rigtigt end det, som Overkommissionen kommer til; men da man ikke kan bringe det dertil — og det er heller ikke foreslaaget i Lovudkastet — at Underkommissionens Medlemmer skulle møde for Overkommissionen og godtgjøre, hvorledes de